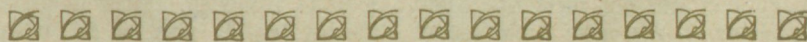

Siidorte Elu

E. Wolfow.

Sügis.

Ühe Jumala salgaja tunnistus.

„Kui mina kindlaste ususin, (nii kui milljonid ütlewad, et nad teewad) et usu teadmine ja selles elamine tulewase elu peale mõjub, — siis usk oleks kõik kõigis mulle. Ma heidaksin iga maailma löbu kõrwale, kui pühkme, ja ma peaksin kõik maailma mured ja mõtted ja eesmärgid ja igatsused tühjaks waimu närimiseks. Usk oleks hommikul mu esimene mõte ja magama uinudes mu wiimane armas pilt. Ma teeksin kõik oma tööd ainult selles sihis — ja ma muretsesin ainult sellel mõttel homse päewa eest, mis kasu temast igawese ajale tuleks. Ühte hinge päästa — seda peaksin ma terve eluaja kannatamise wääriliseks. Maailma kiitus ehk laitus ei saaks iialgi mu huuli waikima panna, ega mu käsi ja jalgu oma teel ja tööl kinni pidama. Maailm, tema löbud ja tema kurwastused ei saaks mu mõtteid filmapiikluga wangistama. Ma saaksin kõigest wäest püüdma, ainult igawiku peale waadata ja nende oma ümber elawate hingede kasu nõuda, kes nii

pea igaweste õndsad ehk igaweste õnnetumad saawad olema. Ma lähaksin maailma otsadeni armu õpetust kuulutades, ja hüüaksin igale ühele wastu: „Mis kasu oleks inimesel, kui ta terve maailma kasuks saaks, aga oma hingele kahju teeks?“

Need tulised sõnad mõjusiwad kord nii ühe suure maailma mehe, C. L. Studdi peale, et ta oma terve maapealse karjeeri ära wiskas ja misjonäärina Hiinasse läks. Ta ütles: „Need sõnad sundisid mind ainult ja täielikult Kristusele elada“.

Meie elame inimeste hulgas, kes just niisama tunnawad ja mõtlewad, kui see Jumala salgaja; — kas meie tohime omad suud kinni hoida? Kas selle salgaja sõnad ja Jeesuse armastus ei käi meie peale ja ei sunni meid? Uskuge, terve maailm otsib midagit — otsib pimeduses ärapäatmist, wabadust — aga ei tea, kust seda leida. Andke teie neile walguft!

Nii kui ema.

Ema jääb koju, kui teised üheskoos walmistawad kuhugile minekuks. Lapse jaoks paneb ta ära kõige magusamad suutäied. Rahwatand põski suudleb ta kõige sagedamini ja temaga käib ta kõige õrnemalt ümber.

● Nii kui ema. Meie wiltsused ja puudused tõmbawad Issanda südant meie ligi. See seletab meile, miks on sagedasti inimesed, kelle elu nii raske — sisemiselt nii õnnelikud on.

Ra Sina ole julge, kes Sa ennast nii nõrga tunned olewat! Sa leiad Temas trööst. Tuleta meele, et mitte ainult ei ole kirjutatud, et Tema ei sõtku purustatud kõrvi ära. Sinu raskused ja Sinu nõdrused suurendawad Tema armastust Sinu wastu. Ja meie wäikesed teenused, mis meie Temale teeme, on meie puuduste peale waatamata, Tema ees siiski suurema tähtsusega, kui meie efitused.

Mõttele ka, kuidas ema oma wäikest last tunneb! Emale on tema wäikesed mured suured. Katkiläind mänguasi, werine sõrm ehk muhk peas, see ei tähenda ifale midagi. Isa wähib ära lapse nuttu kuuldes. Ta on elu tõsiste üllesannetega nii tegewuses, et ta nende wäikestele asjadele ei wõi mingisugust tähtsust anda, waid ütleb lihidalt: „See läheb warsti mööda!“ Aga ema möödab muret lapse arusaamisega. Ta katsub katkiläind asja jälle parandada, haawa kinni siduda ja wõimalust mööda waigistada.

Ra nüüd saame meie weel aru, kuidas ema meie wäikseid muresid mõistis. Ja ehk meie küll nüüd juba täiskaswand oleme, ei ole meie iialgi kedagi leidnud, kes meid nii hästi oleks mõistnud kui ema.

Atati tuletas ta meile meele, et meie temale kõik räägiksime: „Misugust halbtust ehk rumalust Sa ka iial ei ole teind ja kui õnnetu Sa ka ennast peaksid tundma, tule ja jutusta mulle kõik!“ Ja meie teadsime, kui meie tema lahtetesse filmadesse waatasime, et meie alati wõisime temalt oodata.

Nii kui ema. Kas ei tähenda see: „Siis tule ja peame nõu. Kui Teie patud on weripunased, teen ma neid lumiwalgeks“. Misugune mure Sul on, usalda seda mulle, ja nii kui ema oma poega trööstib, nii trööstin ka mina Sind.

Kas see ei tähenda, et Temal kõiksugused kannatused on teada. Ja oma otsatu armastusega räägib Tema meile, et meie Tema poole pööraksime kõige oma muredega, wigadega ja pattudega ja Tema kuuleb, Tema mõistab. Tema puhastab ja wõtab meid kõige suurema lahtusega wastu, kui oma lapsi.

Kristus on loots, kes meid juhib elumerel. Kristus on karjane, kes weriste jalgega ja kärtsend riietega meie järel ronib mööda järske kuristikku kaldaid. Ta läheb alla sügawatesse kalju lõhedesse, et oma äratadund lammast leida. Kristus on wiinamäe peremees, kes kõige wiimase ni me se as töötab ja astub labikämisesse kõigi töolistega. Kristus on sõber, kes meie hinge ligi tungib ja meie röömu suurendab, meie mured teeb niisugusteks, et meie neid wõime kanda ja kergitab meie koormat. Kristus on walgus, kelle ees kõik muu walgus tumeneb. Kristus on õpetaja, kes meid kõigiks õpetab, mis elu ja õndsuseks tarwis läheb.

„B. C.“

Noorte Elu

Eesti Noorte Ühiklute

Viidu hääletandja

Nr. 7.

Teine aastakäik.

1922.

Usuvõit. (Saawet ja Koljat).

1. Sam. 17.

A. L. Marley.

Aastakümnete pikkune on olnud tihti Jumala ettevalmistuse aeg oma usufangelastele. Kõik on pida- nud selleks kaasa mõjuma, et neis kaswaks Jumala tundmine ja usk. Armsamad kaswatuskohad on olnud ühiklute ja eraldus, harwa elukeerd. Laaned, metsad, kauged kõrbed, ning gigantilised mägestikud on Jumala filmis selleks kõige kohasemad olnud. Ühik- lute laantes ja kohawate põliste tammede all, kaswas kuningliku meelega usuija Abram, kaugel kõigest harilikust eluwoolust. Eneses murtud, elas hõõgawal kõrbelaldal, leegitsew süda, täis wabadus- iha ja wennaarmastust. Mooses, see kõigi aegade suurem wabaduswõitleja ja rahwajuht — ning usu- fangelane. Kas ei ole Saawet oma usufugawuse, mis end kehastas imelistes lauludes, saanud lam- bakarjas täherikastel waihetel yödel, kui kõnelema hakkas täht tähega ja sügawus sügawuse wastu rää- kis, wõi siis, kui kaugel laane üle seisis kuumaw, suretaw päikene, kui jänupiinast aetud hirweke wee- ojade järele kispaldas. Siis, kui waihtis elu-kiikumine ja karjade määgimine, leidis ka temagi hing kandle- mängul, õhtueha wiimasel kuumal rahu „ükspäinis Jumala juures.“ Kui kõrbelind, tagaetatud waludest ja ühiklute seest, awanesid lauluilmad sügawused, ta isiku sügawamad kallakawandused. Ja Paulus, see Kris- tuse ori, kelle süda kui tõrwas süüdatud Jumalapoja armastusest, rändas maad ja mered läbi, ning süü- tas tuld kess pilkast paganawõõd. Temagi oli 3 aastat Araabias waihtuses, kus Jumala nägemisi nägi ja ta olemise sügawustesse wiidi. Wõi kas ei ole ta oma sügawamad kirjad kirjutanud hallide wangikoja seinte wahel? Kui tihti ei wiibinud ka meie suur meister ja Isand tähtsate sündmuste ja wõitluste eel ühiklute mägedel, kõrgemas õhkkonnas. Ja Johannes Patmosel... Ka meie loo fangelane, Saawet,

wiidi kuningakojast lammastekarja, waihtusesse, et seal sisemiselt läbi töötada kõik, mis läbi elatud, ning teha uusi ainult ses elu-olus wõimalikke läbielamusi oma Jumalaga. Nurisemata sammus Saawet oma Jumala jälgedes. Kuigi ta mitte ikka oma Jumala teid ei mõistnud, uskus ta kõikumata tema saatmisse, mis andis tema isikule selle õrna lapseliku meele ja sisemise tasakaalu. See täieline andumus Jumala saatmisse on suur, on eeltingimine usu wõidule. Tihti on alandusteel kõrgusteel elastmed.

Wõib Jumala tund. Alandusteel ette tuuakse, mis waihtuses walmines. Awaneb tee wõitluswõljal. Nähtawate, igapäiste ülesannete taha warjab Jumal tihti igawesi ülesandeid. Nii ka siin. 17 salmis loeme, kuidas Saawet ühel õhtul oma isalt käsu saab wäerinnale minna wendi waatama ja neile leiba wiima. Wäikene käsilisteeniustus saab teeks suurele ülesandele — usu wõidule. Noored, kas ei seisa just madalamas teenistuses, sügawamalle sarnadus!? Tema, meie suur meister ja õnnistegija, pesti oma jüngerite jalgu just siis, kui teadis, et kõik meelewale taewas ja maa peal temale on antud. Et walitseda, tahtis ta teenida. Kord lausus ta ühel pühapäeval oma jüngerite hulgal: „Kes üal teie seast kõige ülem tahab olla, see olgu kõikide sulane.“ Kõikide...! Ja kui kosutaw on kõigil ajal olnud meie wendade käsilisteeniustus meie usuelus. Pealegi, kui olime raskestes wõitlustes. Saawet wiib leiba oma wennile, kes seisid eesrinnal. „Somniku wara“ tõuseb ta illes, loeme 20 salmis, et rutata wendi waatama ja kinnitama nende käsi Jumalas. Sõber, kas ei ole need, kel olnud huwitust ja armastust wendade wastu eesrinnal, tihti ise pärast olnud rühmajuhatajatena, mitte arwa ka wäejuha- tajatena wõitlusliinil?! Saaweti süda tõmbas teda

eelrinnale. Ta ei tahtnud elada aralt ja pehmelt kodus, kui wennad waenuiliinil, kui Jisrael löi ot-sustawaid lahinguid. Tähtsad elusiündmused, rasked wõitlused aga teewad meile endale kui ka teistele awalikuks, mis meie tõepoolest oleme, mitte mis paistame. 22 salmis loeme, et Taawet „joostes“ tuleb wäehulka. Oma wendi wast terwitades ja nende käekäigu üle pärides, näeb ta Koljatit, wälja-kutsumalt Jisraelile lähenevat. Ta suu räägib kõrki, haawawaid sõnu Jisraeli ja ta Jumala kohta. Hea on, kui oma waenlast tunneme. Uskumata süda lööb siis wärisema kui haawaleht, kuna usklik hing täidetakse püha waimustuse ja wõitlusigatsusega. Mitte ainult taewasaladusi, waid ka põrgu sügawusi on suured usuinimesed pidanud tundma õppima. Kõik võib kannatada oma kohta Talle järelejäija, kunagi aga mitte külmalt pealt waadata, kui Jumala nimi, Jisraeli argtuse ja patu pärast foppa tallatakse. Imestades waatab noor Taawet oma ümber. Kas tõesti ei ole siis ainuski nende harjunud sõdu-rite hulgas, kes jul-geks oma elu kaalu peale pannes wälja astuda selle teotawa Koljati wastu, kelle sõnad kui mürgitatud maohammustused sal-wawad südant! Ei ainuski...! Kohutaw, nii juba 40 päewa kestawad need teo-tuspäewad. Ta süda põleb. Lihaksed tuf-suwad. Olgu siis, üle tema surnukeha wiib Wilistide tee Jisraeli leeri. Ennem surra, kui kauem sarnast häbi kannatada. Mis tähendab üks elu. Ohwri-seadus on ju eluseadus ja kas ei ole märtrite veri olnud Jumala seeme maailma põllul?! Mitte uudishimu, ei enese meeldiwus ei wiinud teda sellele otfusele, waid 26 salmis loeme, et Jisraeli au temale püha oli ja püham weel Jumala au, mis selle taga seis. Sisemiselt kaswa-nuid on juhtinud sisemine seadus, sisemine tuluke. Ja üks säde, kui palju tuld ei wõi see süüdata. Meie aeg jänutab suurte eeskujude, mitte ainult sõnade järele. Suured eeskujud loowad suure rahwa. Elutuli püha aga süttab üksi.

Wennad? Need muidugi kinnitawad pühas wai-mustuses põlawat noorema wenna südant? Tagur-pidi. Naer ja kihwtine pilge saab temale osaks nende poolt: „Mispärast oled sa siia alla tulnud, ja kelle kätte oled sa need pisut pudulokkused sinna kõrbe jätnud? Ma tunnen küll su uhtust ja su sü-dame kurjust...“ Meie otsekui näeme wanema wenna kihwtist naeru. See on tihti olnud noorte wõitle-jate saat. Rahjuks on mitmelgi südametuluks

kustunud sarnaste armastamata ja alatimate kahtluste all. Argem olgem kohe oma küllma mõistuse pits-kannudega iga leegitsewat südant kustutamas, aeg ja wõitlused kustutawad oletule ifegi wara küll. Mändlikku aga ei saa haawata, ei saa alandada. Ja Taawet oli alandlik, südamest alandlik, seda näeme ka ta pärawastes elus. Wanema wenna tera-wad sõnad ja haawaw ümberkäimine ei suuda teda segada tema jumaliku ülesande täitmises. Ta ei otji ju oma, waid Jumala au. Aeg kõik asjad aga seletab. Kui tihti ei paista meist just siis kõige enam Jumala au, kui teiste eest autumad oleme. Suu-rem eeldus usuwõidule on Talle nägu. Tall on murdmata Jisraeli löwi, igawikkude hõiskamise põhjus.

Süda, täis püha tuld, seisab see ilus sirge, noor-mees kuningas Sauli ees, kes teda täitsa unustanud. Julgelt, kui wandesõnad, kostub meile ta lühike otsus: „Su sulane tahab minna.“ Ta teadis küll, mis need sõnad tähendasid, aga ta ei kohku tagasi. Edasi — wõiduni, kõlab ta hinges.

Vangenus Koljat.

selik usk, need toob ta wõitluse kaasa. Nii sammub ta julgel, kergel sammul oma waenlasele wastu. Põlgliku naeruga näeb wärisewa Jisraeli leerist Koljat seda poisikest tulewat. „Mis maailma ees ei ühtegi ei ole, seda on Jumal ära walunud.“ Lohakalt lausub Koljat: „Tule mu juure, siis tahan ma su liha lindudele, mis taewa all, ja elajatele, mis wälja peal, anda!“ Kui rasked haambriilöögid kostuwad Taaweti tunnistusõnad selle mehe toore südame wastu. Mitte „mina,“ waid suur „Tema,“ wägede Jehowa on see, kelle nimel su wastu astun. Täna weel annab „Tema“ sind mu kätte „et kõik maailm saab teada, et Jisraelil üks elaw Jumal on.“

Põnew on jälgida wõitlust. Mees mehe wastu seisawad nad seal, wäline suurus ja sisemine suurus. Meie kui kuuleks Wilistide leeris naerulaginat, kui näewad seda poisikest hinguga nende hiiglasel wastu astuwat. Wärisewa südamega jälgitakse iga Taaweti liigutust Jisraeli leeris. „Mis võib see poisike teha!“

Wõitluse läheb ta oma tuntud ja proo-witud Jumalaga. Salm 34 ja 35. See Jumal, kes jõudu andis löwi ja karu suust tagasi tuua lam-batalle, see annab ka wõidu selle hiiglasel üle. Wõimatu on wõita suurtes wõit-lustes, kui wäikestes Jumala suurus ei nähtud. Sauli raud-riided ei kõlba usu-wõitleja selga. Siig labased on jumalik-kude wõitluste tarwis liha raudriided. Wiis kiwi elujõest on ta oma pauna pannud. Siig rippub ta käes. Puhas süda ja lap-

lausub keegi wana sõdur. „Pealegi linguga!“ „Nae-
ruwäärt“, arwab keegi kolmas. Weel mõni kiire
samm. Nüüd on nad teineteisele üsna lähedal.
Nüüd pistab Taawet käe pauna. Kivi litsutakse
lingu. Keerleb kohutawalt, hulgudes lingupael õhus,

kui muinaslooline rattas. Wendab kiwi. Raskest kukub
purustatud peaga Koltat. Omapärase osawusega kar-
gab Taawet ta juure. Uleloomuliku jõuga tõuseb
mööd ja lahutab werise hiiglaste grimasfi ta kaelast
Uurab weri. Karjub Wilistide leer ja hõiskab Jisrael!

Äralangenuid.

„Siis mõtle nüüd, kust oled sa
ära langenuid ja paranda meelt ja
tee esimesi tegusid!“ Joh. ilm. 2:5.

1. Keda nimetatakse äralangenuks?

Wanas seaduses nimetati äralangenuks Jumala
rahwast, kui ta Jehoowat ära oli unustanud ja eba-
jumalaid teenis, niisama ka, kui ta usu kommete täit-
mises külmaks ja hooletumaks oli jäänud. Nõnda võib
äralangenuks igat ühte nimetada, kes kord ümber-
pöörnud tõsine ristiinimene oli, siis aga esimese
armastuse maha jättis. — Ta tundmuste soo-
jus ja õndsus on kustunud, ta wägew igatus
Jumala järele raugenud. Niisugune inimene on
omas südamis ära langenuid. Ta võib wälispidi
uskliffude kombeid täita, tundides käia, piiblit lugeda,
aga kõiges selles puudub waim. Tundmuse õrnus
on tuimaks jäänud. Võib olla, et see ka sinu kohta
käib; Jumal teab seda. Südametunnistus ütleb
sulle seda, kui sa tema häält mitte maha ei suru.
On piüdmisene nõrkenuid, su eesmärk tumestatud ja
su truudus, kohusetäitmine alanenuid? Kui see nii
on, siis käib see sõna sinu kohta. Nimelt sind peab
Jumal siis filmas. Sind nimetab ta äralangenuks.

2) Igauks, kes kord oli ümber pöörnud, nüüd aga
enam õndsust ei maitse waikses palwes, ega alatises
ühenduses Jumalaga ei ole, on äralangenuid. Võib
wälispidi kaua palwes olla, ilma et Jumalaga ühen-
duses olla, ilma et Jumala lähedust tunda; võib
palwetada, ilma et palwe waimu oleks. Kui sa pal-
wetad ega saa Jumalaga ühendatud, siis oled sa kas
äralangenuid, või filmakirja sulane. Misuguse kiriku liige
sa ka ei oleks, misugune sa inimeste filmis ei pais-
taks — Jumala ees oled sa äralangenuid, kui sul
mitte palwe waimu ei ole. —

3) Kui sa mitte enam õndsust ei maitse Jumala
sõna lugemises, siis oled sa südamis äralangenuid.
Kui su igapäine elu selle eeskujuga ühte ei lähe, mis
piibel sulle näitab, siis oled sa äralangenuid. Kui
mõne muu raamatu lugemine sulle armsamaks on
saanud, kui piibli seletused ja sinu jänu niisama
kustutawad, kui piibel ise, siis võib öelda, et sa juba
hakkad ära langema. Kui sa weel kaugemale lähed
arwates, et piiblit juba küllalt hästi tunnend ja mõnda
muud raamatut hakkad uurima, siis oled sa juba
palju langenuid. Hoia ennast, Kristuse õpetuse tun-
nistaja. Kui sa märkad et mõni peatükk piiblis sind
enam ei huwita, siis on su nimi Jumala ees ära-
langenuid.

4) Kui sinu arwamised jumalikes asjus maailma
rahwaga ühte lähewad, siis oled sa äralangenuid.
Kui kõik maapealne sind enam huwitab, kui hommi-
kul ülles ärgates su esimene mõte maapealiste asjade
poole pöördub, või kui waikestel filmapildudel sa

wabatahtlikult ilmalikkudele mõtetele maad annad;
kui su sõbrad j. n. e. ilmalikkude huwidega ühendu-
ses on — siis oled sa südamis äralangenuid.

5) Kui su süda mitte walu ei tunne ja mitte
palwes ei õhka ristikoguduse leigust nähes siis, oled
sa äralangenuid. Kui sa ilma kaastundmufeta ja kur-
wastufeta nõnda nimetatud ristiinimeste peale omas
ümbruses wõid mõelda, siis oled sa südamis ära-
langenuid.

6) Kui sa oled uskliffude madala seisuga kohta
ükskõikne, siis oled sa äralangenuid. Paljud ütlewad
koguduste kohta, kuis nähtawasti üksmeel walitseb:
„Misugune armas oluford; kuidas see kogudus kas-
wab; kus on temas kõik nii waike ja rahulik. Kui
ilus see on.“ Aga kõige selle juures ei ole kogudu-
ses ümberpöörmist, ega päästetud hingi. See, kes nii-
sugust seisuforda koguduses õitswaks ja armsaks nime-
tab, on ka äralangenuid, või filmakirja sulane. Kui
ta seda ei oleks, ei rahuldaks teda niisugune oluford
mitte, ta ei oleks rahul, kui mitte patuste ümber-
pöörmist ei näeks. Wäga pealiskaudsed peawad usu-
likud tunded sel olema, keda millegi muuga, kui
patuste ümberpöörmisega wõiks rahuldada. —

7) Kui inimeste patud sind ei kurwasta ega
liiguta, siis on see langemise märk. See, kes mitte
walu ei tunne ega palu patuste eest, kui neilt Ju-
mala teotust kuuleb, pühapäewa rikkumist ja mõnda-
sugu kurjust näeb, — see peab äralangenuid olema.
Kui wähe jarnadust on sul laulikuga wõreldes, kes
ütleb: „Mu filmad jooksewad weeojaft, seft et Sinu
käsu seadust ei peeta. Ma näen taganejaid ja tun-
nen jälkust, seft et nemad su sõna ei pea.“ Taaw. I.
119:136, 158. Nii kurwastab igauks tõsine risti-
inimene ligemise pattusid nähes, kui ta ei ole ära-
langenuid.

8) Äralangenuid tuntakse weel sellest, kui tema
palwed waikses kambri Jumala ees lihemaks jää-
wad ja nende wahel pikemaks wenib. Kes palwes
õndsust tunneb, palub alati. Kui sa harwa palud,
tihemalt söögilaua taha istud, kui palwele asud, Ju-
malale wähem aega pühendad, kui oma ilmalikkudele
tarwitustele, siis on see äralangemise märk. Kas
tegid sa nii, kui süda sul põles esimeses armas-
tuses?

Siis läksid sa parema meelega palwele kui söögi-
lauda. Kui tuli walida seda ehk teist, siis ütlesid
sa: „Las' ennem su ihu nälgib, kui aga hing toi-
edtake.“ Kardan, et ristiinimesed rohkem aega
söömisele kulutawad kui palwele.

9) Kui keegi üksilduses, kambrikeses ükskõikses
palwes jääb, kui ta hing põlema ei sütti Jumala
palge ees, kui ta õnnistuse saamise pärast ei wõitle,
siis tähendab see, et ta on äralangenuid.

10) Kui tühiised põhjused sind salajasest eht ühis palwest ära suudawad hoida; kui sa tühiiste põhjuste pärast põlwele pealt üles tõused, wõi ühingu minemata jätab, siis on su nimi äralangenu. Sa ei wahetaks mitte palwetundi söömise eht millegi muu wastu, kui sa mitte see ei oleks; sa leiaks rohkem rõõmu palwes ja piibli lugemises, kui söömisel.

Hiob ütleb: „Ma pean Sinu sõna rohkem kui enese seadmisi.“ Hiob 23:12. Kui sa õigeks arwad, et kerge haigus wõi muu tühiine takistus sind koosolekult tagasi wõib hoida, wõi mõnest muust waimulikust kohusest, siis oled sa äralangenu. — Kas käib see sõna sinu kohta? Kui ja, siis wõta see sõna oma südamesse. Ära wii teda oma ligemisele, ega kellegi muule, wõta teda omale. Sul on teda tarwis, ja ta toob sulle kasu, kui sa talle wastu ei

Jumalaga ühenduses elada. „Kui teie seisate ja palute, siis andke andeks, kui teil kellegi wastu midagi on, et ka teie taewane Isa teile teie üle-astumised andeks annaks,“ ütleb Önnistegija. Mark. 1:25.

2) Tihti on ärataganemise põhjuseks üleliigne töö ilmalikes asjus. Kui sul nii palju ilmlikke toimetusi on, et kõik su mõtted sellega on täidetud ja kõik aeg selle peale kaob, pead sa tingimata ära langema. Sul ei ole õigust niipalju tööd teha, et palweks aega üle ei jää. Seda ei ole tarwis. Jumal ei nõua seda. Sa ei soowi mitte, et Tema sulased tööga nii oleks koormatud, et aega ei ole Temaga nõu pidada, Temale oma olekust ja toimetustest aru anda ja tema juhatusst paluda. Sul ei ole wististi õiget waadet töö peale, kui sul teda nii palju kokku kogub, et wõimatu on Jumalat teenida.

Rärdla C. E. Ühing.

pane. Kui midagi selles sõnas sinusse puutus, siis ole aus ja anna omale see nimi „Äralangenu“, ja paranda meelt!

2. Äralangemise põhjused.

1) Waen kellegi wastu. Kui kellegi wastu waenu tunda, keda Jumal on loonud, siis on wõimatu ühtlasi ka Jumala lähedust maitsta. Kui nurjatu see inimene ka ei oleks, kui sa teda wihkad, oled sa Jumala filmis inimese tapja ja Jumala Waim ei saa sinu asuda. Sa pead ärataganeks saama. Inimesed, keda tõesti on haawatud, kannawad tihti seda tundmust nii kaua südames kuni ta wiimaks kui uss nende usuelu ära salwab. On sul kellegi wastu wiha-waen südames, ei saa sa mitte paluda. Sa eksid rängasti, kui arwad, et sa palud. Niisuguses seisukorras on wõimatu palwe waimus olla ja

Kui sa töö, kui Jumala asja peale waataks, saaks sa aru, et sel wiisil Jumala meelepärane olla ja Teda austada on wõimatu, kui tööd nii palju tehakse, et palweks ja piibli lugemiseks aega ei jätku. Töö on kohus: ma püüan igaihele seda selgeks teha. Alati tööl olla — alati; nii eht teifiti oma aega kasulikult tarwitada, on kohus, Jumalast meile peale pandud. Aga nii töösse wajuda, et sellest meie palwe ja usu elule kahju tõuseb, on päris ekslik. Jumal ei nõua seda iialgi. Inimesed on Jumala majapidajad ja Ta ei pane kunagi neile nii palju tööd peale, et neil wõimatu oleks Jumalaga ühenduses olla. Kui nad riihtima hakkawad ja ilmaliku muresse satuwad, siis wõib kindlasti öelda, et nad iseenestele töötawad, aga mitte Jumalale. Sel wiisil ei tule Jumala armastus kunagi ilmsiks. Aga see, kes oma kasuks töötab, on tingimata äralangenu.

3) Veel võib ärataganemise põhjuseks saada miski ettemõte, kui pööramata kaaslasega ühenduses ollakse. Kes peale oma ümberpöörmist niisugusesse ühendusse astub, teeb oma usuelule kahju. Ta Jumalakartus alaneb ja ta taganeb ära. Põhjus on filma nähtaw. Pöörmata inimene ei toimetata mitte kristlikul waatel. Ta ei tunne neid seadusi. Sellepärast ei toimetata ta kõiges ettemõttes mitte Jumala tahtmise järele. Kui sa aga niisuguse toimetusega nõus oled, kaotad sa usueluse. Sa taganed ära ja sa usk kannatab selle all. Jumal tahab, et iga töö Tema auks tehtaks; ja kui sa oma asja nii ajad, et see Jumala meele järele ei ole, siis taganed Jumalast ära. Ma mõiks palju juhtumisi üles lugeda, kus usklikud astusid ühendusse pöörmatutega ja kuidas nende usuelu ja koguni hea nimi selle all kannatas. Ma ei taha sellega mitte tõendada, et pöörmatud omis äriasjus austatud on selles mõttes, kui seda harilikult mõistetakse, nad on autumad Jumala filmis, kuna nad oma tööd Jumala auks ei püüa teha. Jumal nõuab, et inimene omas töös Seda austaks, et ta nii töötaks, kui seisaks Jumal ise eesotsas ja juhiks kõike. Kes nii töötab, on tõsine ristiniimene. Kui sa aga inimesega ühendusesse astud, kes teist rada käib, omandad sa tema mõtted ja teod. Ja siis langed sa ära. Ei usu, et ühtegi juhtumist mõiks ette tulla, kus mõiks näidata, et usklik, kes ilmliku inimesega ühendusesse astus, võib Jumalale truuks jääda. Ta peab tingimata kas Jumalat, ehk oma sõpra haawama. Ta haawab juba sellega Jumalat, et ennast niisugusesse olukorda annab, ja haawab ka Seda edespidi.

4) Ilmalikkude sõprade mõju on harilikult äralangemise põhjuseks. Kui ümberpöörduv inimene ilmaga tahab sõbrustada, taganeb ta tingimata ära.

5) Abielu pöörmatuga võib tingimata ärataganemisele. Niisugune samm annab juba ise tunnistuse äralangemisest. Usklik, kes oma südame sellele annab, kes mitte Jumalaga ei ela sõpruses, peab esiti armastuse Jumala wastu ära salgama, niisuguse inimese seisukord läheb ühtelugu halvemaks ja Jumal jätab ta wiimaks enese hoole.

6) Tihti on äralangemise põhjuseks hirm ilmalikke sõpru haawata üleliigse armastusega Jumala wastu. Kui sa hirmu pärast, et su sõbrad, ehk mõiks saada haawatud, neil lubad Jumalat teotada, ilma et neid püüaksid takistada — saad sa peagi ära langenuks. Mõned lähewad niikaugemale, et isegi Jumalat haawawad ja käsust üle astuwad, et aga mitte wiisakuseta olla oma jumalakartmata sõprade wastu.

7) Kui sa hooletust ja kergemeelsust salajase palwe wastu üles näitad, siis oled sa äralangemise teel. Ma nimetasin seda juba kui äralangemise märki, see võib aga ka põhjuseks olla. Ärataganemine algab tihti sellega. Ma toon näiteks ühe wenna, keda ma hästi tundsin; ta oli tore inimene, ta kirjutas oma pojale kord ja jutustas oma äralangemist: „pärast naisewõtmist maitsesin ma kaks wõi kaks ja pool aastat waimulikku õndsust. Wiimaks hakkas see tundmus minus raugema. Ma jäin väga

nõrgaks salajases palwes, jäin hooletumaks ja langefin pattu. Ma tegin tutwust kergemeeliste inimestega ja ei pühitsenud enam pühapäewa, nii kui seda ennemalt tegin. Ma langefin muredesse ja otisfin troosti selles, mis Jumalale on meelewastane.

Südametunnistus näitas mulle mõndagi, aga naise ja lastega palwetasin ainult moe pärast koos. Mu waimulik isa suri; ma ei sallinud tema järeletulejat ja hakkasin pühapäiwil ümber hullkuma. Oma eeskujuga mõjusin ma halvasti naise ja laste peale ja tõmbasin ka neid ilmlikkudesse kometesse ja lõbudesse.

Ma sain väga hästi aru, kui kaugemale ma Jumalast olin taganenud, ei olnud aga jõudu endisele teele tagasi pöörata.“ Siin hakkas taganemine nähtawasti salajase palwe hooletuse jätmisega. Seda juhtub tihti. Su palwed jääwad lihemaks, leigemaks ja harwemaks, ja mida vähem sa palwetad, seda nõrgemaks jääb tung palwetamiseks. Mida nõrgem üks palwe, seda nõrgem on järgmine, ja wiimaks satud sa niisugusesse seisukorda, kust raske on välja pääseda. Niisugusele leigusele peab alguses kohe lõpp tehtama. Paned sa midagi sellesarnast oma juures tähele, siis otsi abi aegsasti ja ära mine edasi sel teel, muidu on su nimi warsti „äralangenu“.

8) Hooletu piibli lugemine on leiguse tundemärk. See võib niisama põhjuseks olla. Inimene, kel piibel on, teda aga mitte ei loe, ei saa waimulikku õndsust tunda. Kui ta seda hooletumalt loeb, saab ta äralangenuks. Imestama peab, kui wähe koguduse liikmed piiblit tunnewad. See näitab, kui wähe piiblit loetakse, kui wähe usaldust ta wastu on, kui wähe ta usust hoolitakse ja kui wähe teda usatakse, kui Jumala sõna.

9) Täieliku aususe puudus on tihti äralangemise põhjuseks. Laitmata aususe puudus halvab su usku. Kui sa oma äriasjus wäikest autust omale lubad, wõi teisi inimesi oma kasuks tarwitad — oled sa äralangenu. Sa ei pea mitte autuse warjugi oma tegudes sallima. Et usul kindlaks jääda, peab su ausus olema kui inimesel, kellel veel üksainuke päew on elada. Paljud nimetatakse palwetajateks ja wäga headeks, aga räägi nendega palwe üle selles mõttes, kui Jumala sõna seda nõuab, siis näed, et neil sellest aimugi ei ole; nad panewad sulle tuhat mõistmatut küsimust ette, mille peale nad ei tuleks, kui neil vähematki teadmist palwe üle oleks. Palwest võib ainult see rääkida, kes ise palwetab. Kui sa arwad wäikest autust enesele lubada wõiwat ja loodad ühtlasi Jumalaga osasaamiseks elada, siis petad sa iseennast. Igauks, kes nii hakkab toimetama, on ehk filmakirja sulane, ehk langemise teel. Usklikudel peab küllalt südametunnistust olema, et olla ausad, ja küllalt usku, et tulewast kohtupäewa karta ja seda, et Jumal igal ajal nende tegu näeb ja walet kuuleb. Usk ei kaswa ialgi, kui usklik oma tegusid ei puhasta.

10) Rahaahnus on üks kõige tähtsamatest äralangemise põhjustest. Mammona armastus on eba-jumala teenimine. Kui me ahnitseme tagawara kogume, siis kannatame puudust mitte üksi kehatar-

widustes, waid ka hingeliselt jääme nõrgaks. Ükski asi ei surma nii usku, kui rahaahnus. Kõige raskem on niisuguseid usklikke ülal hoida. Kes kõvasti ilmalikkude asjade külge on köidetud, selle juurest ära otfi palju usuasjus.

Rahaahne hingekarjane ei too mingit kasu, enne kui ta sellest kirest ei pääse. Rahaahne inimene toob ainult kahju ja peab koguduse usuelu kaswamist kinni. Ta on äralangenu ja tiilikis ees.

11) Weel üks põhjus, mis äralangemisele wiib, on puudulik tõearmastus sõnades, ja kõnes. Inimene ei nimeta seda harilikult mitte waleks; fiiski on see nii sarnane walega, et ei tea kuidas seda muidu nimetada. Inimesel, kes harilikult tõeasju suurendab, ilustab, ei wõi puhast siidametunnistust olla. Ta langeb. Et seda mitte ei oleks, peab puhast tõde taga nõudma; kui oleks sa wannutatud tunnistaja, kui seisaks sa Jumala ees, kes igat su sõna kuuleb. „Teie kõne olgu jah, mis jah on ja ei, mis ei on; mis üle selle on, see on kurjast,“ ütleb Õnnistegija.

12) Keelepeksmine. Keegi, kes teiste saladusi edasi kannab, olgu ta meeste- wõi naisterahwas, on äralangenu, kes ikka kaugemale ja kaugemale taganeb, kui ta mitte oma pattu ei kahetse. Igaiüks, kes õhinaga püüab mõnda uudist esimesena laiali kanda, on taganeja, ja sureb niisugusena, kui ta mitte ei pööra.

13) Kergemeelsus on niisugune arusaadaw äralangemise põhjus, et sellest pikemalt rääkidagi ei maffa.

14) Liig söömine ja joomine on tihti äralangemise põhjusel. Ma ei räägi mitte awalikkudest joodikutest, kes iseenesest mõista on äralangenu, waid söömisest ja joomisest üldse. Kui keegi nii palju sööb, et ta tunded ja peaju tuimaks jääwad ja ta waimu wärskus kahaneb, siis on ta äralangenu. Kes söögilaua taga niikaua istub, et ta une poole rohkem hakkab kalduma, kui palwetamise poole, see ei wõi usus kindlaks jääda. Ta on liigsööja ja Jumala ees patune.

3. Äralangemise tagajärjed.

1) Äralangenu on kõige õnnetumad inimesed ilmas. Nad teawad, mis tähendab, Jumalast osa saada, aga niisid ei maitse nad seda õndsust enam mitte, ühtlasi ei suuda nad ka ilmaist keelduda. Nad tunnewad ennast igalpool mitte kodus. Nad ärkawad üles tufaselt ja heidawad puhkama tufaselt. Nad on kui linnud, kes rahu ei leia. See tundmine, mis neil Jumalast on, teeb neile wõimatumaks ilma lõbusid maitsta, ühtlasi tõmbab ilm neid liig kõwasti oma poole, et nad Jumalas üksi rahu leida ei suuda. Teie, kes te sellel teel olete, teate, et see tõsi on. Te maitsete oma ülesastumiste wilja.

2) Nad on kõige suuremad süüdlased maailmas. Nad saawad kergesti ügedaks. Nad hädaldawad alati ja on ühtelugu halwas tujus. Nad on tõukekiwiks oma ümbrusele. Nende süü on suurem sellepärast, et neil on sügawam ja selgem arusaamine ristiiinimese kohustest. Aga mida rohkem äratundmist kellelgi on, seda suuremad on nõudmised tema

kohta; et äralangenuil rohkem walguft on, on ta nende süü rängem. Neil on pealegi weel iseäraline süü; nad maitsefid Jumala armastust, mis nende siidames oli. Kui keegi fiiski ära taganeb, on ta süü määratu suur.

Ta on wandemurdja. Usku üles tunnistada ja Kristuse ihu püha õhtusöömaajal wastu wõtta, tähendab temale truudust wanduda. Äralangenu murrab seda wannet ja on Jumala filmis wandemurdja. — Nad teotawad usku kolmainu Jumalasse. Ilma au, lõbu ja rikkust taga ajades, näitawad nad pöörmatutele: „Me oleme usku katsunud ja näinud, et teil õigus on; usk iseenesest ei rahusta meid ja meie tuleme jälle ilmaist lõbu otfima, meil on ilma tarwis, et õnnelikud olla.“ Sel wiisil on nad äraandjad. Kes jõuab kõike nende süüid üles lugeda?

3) Äralangenu on kõige sügawamat põlgust teeninud. Mõlemad pooled, usklikud ja ilm mõistawad tema hukka. Neil on täielik õigus selleks, sest ta on mõlemate wastu truudust murdnud. Efiti põgenes ta ilmaist, et usklikkude seltsi tulla, wiimaks taganes ära, et uuesti ilma minna. Kas wõib keegi niisugust inimest usaldada? Patused põlgawad teda ja ei austa teda enam endist wiisi; usklikud ei usalda teda ja tõrjuwad teda eemale, kui murtud pilliroogu.

5) Raske on niisuguseid manitseda. Ütleb sa neile õigust, siis hakkawad nad nurisema, nimetawad sind karmiks ja ütlewad, sa tood kõik ilma ette. Ei puuduta sa nende siidametunnistust mitte, siis teawad nad, et see hea ei ole ja ütlewad: „See ei lähe! Niisugune manitsus ei ärata meid kunagi üles! See manitseja magab niisama raskesti kui meiegi, ja ma ei saa paigast.“ Nii ei ole nad iialgi manitsejaga rahul. Nad saawad aru, et manitsus teistsugune peab olema, kui neid tahetakse aidata. Manitsus aga ei pea nende siidametunnistust weel rohkem uinutama, waid peab nende siidame mõtted walgele tooma ja õiguse tuld nende hinge puistama, seni kui nad oma une ja surma asemelt on üles tõusnud.

6) Lihti on äralangenuid kõige tuimemad inimesed. Nad on sõna kuulutamisega, kuulamisega nii ära harjunud, et see neid enam ei liiguta. Neile wõib kõige selgemas wärwides tõde kujutada ja terve ilma täis wastutust nendele weeretada, aga nad jääwad liigutamata. Mida rohkem sa neid püüad äratada, seda tuimemaks nad jääwad, ja wiimaks paistab, et neid on wõimatu liigutada.

7) Nad on kõige põlastuswäärilised inimesed. Kristus ütleb Johanneste ilmutuse raamatus äralangenuile Laodikea kogudusele: „Oh oleksid sa külm ehf keew! Aga et sa leige oled ja külm ega keew ei ole, tahan ma sind omast suust wälja sülitada!“ Joh. ilm. r. 3: 14, 15.

Nähtawasti on nad Jumalale wastu meelt; Ta ei kannata neid ja ähwardab neid wälja sülitada, kui midagi wastikut. Äralangenu, kuidas wõid sa Jumala ette ilmuda, kui täl niisugune tundmus sinu wastu on?

8) Nad on Jumala riigi töös kahjulikud. Nad on kahjulikumad kui päris usmatud. Äralangenu

äsitab kõige enam ilma usu wastu üles, taistab kõige rohkem patuste pöörmist ja aitab nõnda saadana nõu teoks teha.

9) Äralangenud on kõige suuremad filmakirja sulased. Nad ei teeni Jumalat õiglase meelega. Nad andsid ennast Jumalale ära, aga ei austa Teda mitte enam. Nad on petised, neid ei usalda Jumal. Kui sa kaua niisugusesse seisukorda jääd, võib Jumal sulle su tegude järele anda. Ta võib su waranduse ära võtta, ta võib sind häppi ja teotusse saata, kui su süda raha järele ahnitseb ja maailma au sind suudab pimestada. Ja seda teeb ta kõik sellepärast, et ta truu on. Ta näeb, kuidas ta laps ebajumalate peale hakkab lootma, ta sirutab käe välja ja purustab ühel filmapilgul ta wale kuu, et aga Tema laps mitte patust ei elaks ega sureks.

4. Lõpp sõna.

Et äralangemise eest ennast hoida, peawad noored usklikud juba esimesi leiguse märke tähele panema. Äralangemine areneb niisama kui joominegi. Wist keegi ei hakanud selge tahtmisega joodikuks. Võib olla jõi ta esimese klaasi kuskil seltskonnas pidu lauas. Siis hakkas ta wiina kodu hoidma, et seda sõpradele pakkuda, ehk rohuks tarwitada. Wiimaks hakkas ta teda söögilaual kui seedimisabinõud tawitama. Nii läks see edasi, kuni ta tähelepanemata wiimaks joodikuks sai. Uheffa, kümnest joodikust hakkas nõnda wäiksel wiisil peale. Sedasama wiisi saawad usklikud äralangenuiks, aeg ajalt. Nad ei mõtlegi ära taganeda, aga teewad esimese sammude teadmatult, teine samm on juba kergem ja nõnda edasi. Kõige kindlam abinõu ärataganemise wastu on — ennast patustamiste eest hoida.

1) Hoidke ennast nende wäikeste ülesastumiste eest, mis taganemisele wiivad. Kes enesele wäikesi ülestumisi lubab, on kadunud. Võib wälispidi uskliku palet kanda, ilma et hinges waimu jõudu oleks, ja need inimesed unustawad ära, et nad

Jumala ees on äralangenud. Niisugune inimene võib ilusaid sõnu teha, aga ta palwel puudub jõud.

2) On tarwis armastuses noorte usklikude üle walwata, et neid juba esimeste sammude eest waleteele hoiatada. See on koguduse liikmete kohus. Need peawad neid hoidma, kui ema oma last hoiab, et ta mitte ei kukuks. Otsi need üles, ja kui sa neid effiteel leiad, hoiata neid: „Waadake ette! ärge minge selle kuristiku äärele, seal on põrgu.“ Küsi neilt tihti: „Palwetad sa tihti ja niisama härdalt, kui ennemgi? Armastad sa piiblit niisama kui ennemgi? Wirguta neid, ja hoiata neid sel teel äralangemise eest.“

3) On põhjust Jumalat tänada kõige eest, mis Ta oma rahwaga teeb, kui see ära taganeb, Ta nuhtleb seda nii kaua, kui ta ümber pöörab. Ta ütleb: „Kui tema lapsed mu käsuseadused maha jätawad, siis tahan ma küll nende üleastumisi wiisaga nuhelda ja nende ülekohtu hoopidega, aga oma armu ei taha ma mitte temalt ära võtta ega oma truudust murda.“ Laul 89 : 31, 33, 34.

4) Kui sina taganemise teel oled ja Jumal sind mitte ei nuhtle, siis on põhjust arwata, et Jumal sind maha on jätanud. Võib arwata, et sa siis iialgi Jumala armu ei ole maitanud ega Tema armualune olnud, et sa filmakirjasulane oled. Jumal on truu ja nuhtleb oma wallatuid lapsi. Ta lubab seda teha ja ei murra oma sõna mitte.

5) Kas nuhleb sind Jumal? Kui nii, siis pööra ümber, et Ta sind mitte rohkem ei lööks. Ära wii Teda nii kaugele, et Ta surmani peab sind nuhtlema, wõi niikaugele, et Ta waenlasele peab lubama sind mõne raske pattu tõmmata, mis sulle häbiks ja waewaks terwel eluajal oleks.

Oh pööra tagasi! pööra tagasi äralangenu, Jumala juure! otsi Tema palet, jätta oma patud, paranda meel ja tema annab andeks su süüd ja õnnistab su hinge. „Taewa poole“ 1916.

Tee risti juure on prii.

Sügishämarus tiheneb.

Juba teeb raagus okstel wihane tuul laastawat tööd. Murduwad oksad. Tuul haarab neid lennul, keerutab mööda puistee pori ja heidab nad wiimaks närtsinud murule. Siis ruttab ta jälle ikka uusi ja uusi murdma, et mängida, loopida ja narrida neid. Näljase penina hulub ja keerutab kioski ümber, kisub kino kuulutusi ta seinalt ning kannab neid laiali.

Pilwe rüngaski on sattunud ta kätte. See nutab külmi pisaraid, mida tuul segab metsiku wihaga puistee porri. Nutawad tuule kurnatud puud — oksad ja tüwid üleni märjad. Nutawad wiimased kolletanud rohulibled murul. Kaastundlikud lombid auklisel puistee pinnal koguwad kõikide pisaraid.

Külm sügisõhtu.

Kõik tõttawad ulualla.

Üksikud pealisriietesse mässitud kogud samuwad kiiresti kodu poole. Aga juba murrab tuul neile wastu, peksab palitu hõlmi jalgade ümber ja walab kui kapaga märga krae waele.

Ühel aga wist meeldib see mässaw ilm. Juba mitmet korda sammub ta edasi tagasi raagus puude all. Ei pane ta tähele tuult, mis mängib kulunud palitus, ei tunne wihma pisaraid näol, ei ole tal puistee porine: tähele pane mata astub wahest kesk sügawamat lompi.

Wist keegi unistaja, kes haudub plaane, kuidas ihaldusi tabada — õnnelik olla. Wägew waimustus tõstab teda kõrgemale porisest pinnast.

Kõle tuul hulub puude ladwus. Näis, nagu oleks hullumeelseid möödaminejaid õudse naeruga üle puistamas. Ses naerus haarab tuul

metsiku jõuga kinni waimustuses edasisammuja palitu kraest, keerab selle tagurpidi ja awab mehe näo.

Kuid kus on see waimustus?

Waade, selle asemele, et ülewoolawa jõu palawikus põleda, on tuhm ja kõhklew. Mure pitser paistab kõhnal näol. Silmad kord arglikult otsides peatuwad pimedamates põõsastes, kord jälle heidawad trotsiwas walus pilku otse oma ette. Iga uus hää, iga uus langew oks täidab wihmast niisutatud mehe kartliku wäri-naga.

Ta on koduta — tänowale tõstetud: weel hommiku oli tal peawari, kuid polnud millega tasuda üüri.

Nüüd tuli warastama, sest nälgib.

Kas teate, mis tähendab nälg?

Kui kõik mis wähegi wõimalik turule rännanud, kui nädal toidetud end ainult pealinna kaupluste toredate waateakendega — siis on nälg.

Näljane inimene tahab süüa.

Seal kioskis on palju, mis toidab. Ta teab seda, käis päewal weel vaatamas. Ainult maha murdauks ja oled söönud. Kuid minewik ei lase.

Minewik...

See jälgib teda painajana alati. Kerkiwad pildid lapsepõlwe muretumast ajast. Seal seisab ema selgesti ta ees. Kui kena oli põlwi-tawa ema kuju, käsi wäikese poja pihal. Hea oli siis olla ja emaga korrata palwe sõnu.

Tulid meele ka ajad, kus ise otsis head, otsis rõõmu ja leidis seda palwes. Oli õnnelik...

Oli tuhatkordselt õnnelik, kui kord tõusis üles ärapäätetult pärast ahastawat palwet. Rõõmsalt kogusid teised ta ümber õnne soovides, kätt pigistades, suudeldes. Järgnes õnnelik aeg. Julgelt tunnistas siis oma Ärapäästjat, rõõmsalt kiitis Teda lauluga — teades, et pärib kord igawese elu.

Kerkiwad uued pildid. Näeb, kuidas kustus esimene tuli. Issanda töö muutus „oma“ tööks. Kohe tuli au otsimine, tekkis kadedus, rõõmuga ruttas kohut wenna peale mõistma. Peagi kadus palwe wägi. Süda tühjenes. Siis tuli kiusaja ja heitis sinna kahtluse seemne. See idanes, kaswas suureks ja lämmatas kõik elu. Lõpuks langes weel kokku wälise wagaduse tühi kest ja nüüd on see endise Kristuse kuulutaja siin, et kioski ust maha murda.

Ei tunnud ta alguses muret oma seisukoha pärast, kõik oli nagu pidi olema. Kuid wiimaks ükski, ilma Jumalata, end leides maailmas, tundis ta alles piina. Hirm täitis teda. Ta põgenes. Aga rahu ei leidnud kustki. Mine-wiku pildid kerkisid silme ette ja wahest asus ka iha endise õnneliku elu järele rindu. Aga seal andus ta jälle kõige saadanlikumatele lõbudele.

Redel wiis ühtelugu alla poole ja otsa polnudki näha. Kus peatama jääda?

Ei ole parata enam, ta peab ka selle sammu astuma, ja unustades kõik: minewiku, ümbruse, isegi nälja, tormab kioski juure. Nõrgemaid laudu otsiwad silmad. Kõik kõwad; tugewalt on nad kinnitatud. Kiwile astudes sirutab käe katuse alla, proowida ehk laud seal nõrgemalt löödud...

Seal kostuwad wiled.

Mäelt, põõsaste warjult joostes ligenewad kaks kogu. Wilistawad. Eemalt nurga tagant tõttab politseinik.

Kuhu põgeneda weel?

Läbi wihma ja huluwa tuule sammuwad neli kogu üles Toompea mäele. Ühel neist kõlisedaw raudahelad käes ja mustast riidest kott katab sügawalt nägu...

* * *

— „Teie nimi?“

— „August K.“

— „Isa nimi?“

— „Mart.“

— „Kohtu poolt enim olete karistatud?“

— „Ei ole.“

— „Kas ammu juba kommunist?“

— „Mina? Ei mina ei ole“...

— „Noh, seda arwan ka mina“, wastas peidetud naeratustega ülekuulaja. „Teie muidugi palgaline?“

Ta pani weel mitmed keedrküsimused wahi-alusele ette, kes oma kinniwõtmise tõsist põhjust alles protokollis leidis.

Seal seisis, et „August K., Mardi poeg, jne. on kinni wõetud eile õhtul sel silmapilgul, kui seal ja seal asuwa kioski katuse alt läks ära wõtma sinna peidetud waenulise naabri-riigi salakuulajate teadaandeid, kes mainitud kioski katusealust tarwitawad kirjade wahetus-kohaks. August K. ei tunnista ennast süüdlaseks.“

Wahialuse nägu warjati jälle musta riidega. Kui ta peale kestwat pimeduses rändamist jälle walgust nägi, leidis end wangimaja müüride wahelt.

Krohwitud seinad. Roostekarwa trellid aken-del. Pikk koridor paljude ustega. Wangihoidjate tummad kogud läbikäikudel.

Kõik see oli juba Augustil tuttav. Mitte üks kord ei käinud ta siin lauluga Kristust kuulutamas. Mitte ükskord ei hüüdnud ta ahelasolijate wastu, et wisake ahelad — saage wabaks! Wõtke Kristus wastu, sest „kui nüüd Poeg teid wabaks teeb, siis olete õieti wabad!“

Nüüd aga langes üksik kambri uks tema järele kinni. Murtult jäi ta seisma. Kes awaks ukse ja wabastaks tema?

„Kui nüüd Poeg teid wabaks teeb, siis olete õieti wabad“, nii kuulutas kord teistele. Siis uskus Jumalat ja täitis rõõmsalt Tema tahtmist, nüüd wiimane inimene, seltskonna jätis, murdwaras omas hinges. Ei ole temal enam pääsemist. Meelt ära heites wiskas end narile ja peksab kätega wastu nari hõõweldamata äärt.

Aga ta ei jõudnud veel ju warastada. Teda takistati wiimasel silmapilgul. Nagu oleks Kõigekõrgem tahtnud teda kuritööst päästa. Kas siis tõesti olemas Kõigekõrgem, kes teda wõib veel päästa?

* * *

Langewad lume rätsakad.

Poisid — wallatud jooksewad kohe wälja, riisuwad wärsket lund akna laudadelt, simpseidelt ja hakkawad sellega üksteist pilduma. Mõnelgi mehikesel satub märg lumi suhu, katub näo.

Mis teha — peab kannatama — esimene lumi.

Lund tuleb aga ühte puhku juure. Kõik maa on juba walge. Kadunud sügise rõhuw poriwarw. Loodus — kui uuesti sündinud.

Üle walge lume waiba sammub salkond noori. Naeratades waatlewad lume rätsakate mängu. Terwitawad walget lund, mis paneb kõik looduse röömsamalt, puhtamalt särama.

Noored, kes Kristuse omad, tõttawad wangingele armuõpetust kuulutama. Tahawad neile öelda, et Kristus tuli ilma, kõik walgeks ja puhtaks tegema, katma rahwast rõhuwa patude hulga.

Awanewad wangimaja ukсед. Noorus, täis elu woolab hallide müüride wahele. Ja warsti kostawad kõned, kõlawad laulud kutsudes ahelasolijaid kalkide müüride wahelt wabadesse — Kristuse juure.

— „Aga miks on need ukсед seal kinni?“

— „Seal kommunistid. Need nii kui nii wastu ei wõta,“ wastab wangimaja ülem.

— „Ehk lubate neile lauldagi?“

Üksikkambrite ukсед tehakse pooleni lahti. Wahid asuwad püssidega ustele. Üle nende õlade waatlewad kurwad näod.

Algab laul. Kutsudes kostuwad helid. Kõlawad wastu tuhandetes wastukajades koridori wõlwidelt kutsuwad hüüded.

„Tule, kui patud sind rõhuwad! Tee risti juure on prii!“

Helid tungiwad kambritesse. Ei wõi neid peatada wahid. Läbi karmi kujutud wangikuue pääsewad sinna, kus tuksumas süda.

Kurwalt kostab üks hääl: „Ma aga teenin ju pattu veel, ma kõnnin surma teel.“

„Just kui sa oled, oh tule nii! Tee risti juure on prii!“ wastab julgustaw hüüd.

Hääbuwad wiimased helid.

Wang August K. toetab wastu kambri hallitanud seinä. Kord kõlas see laul juba nende müüride wahel. See oli ammu. Siis wõis ka tema kaasa laulda. Oli waba, aga nüüd müüride taga ja waht püssiga ukسل.

Mõte töötab palawikus. „Tee risti juure on prii,“ heliseb kõrwus. Need sõnad paistawad wastu hämaratelt seintelt, wasara hoopidena langewad südamesse. Üksikud pisarad weerewad närwlikult tuksuwast palgest.

Noorte seast astub wälja neuu. Hääl täis nuuksuwat walu ja härrast kutsumist jutustab äraeksinud tallest, kuidas see üle kõrgete mägede, läbi paksude laante põgeneb hundi eest.

Neiu jutustab ka karjatses, kes surmani kurb, otsib oma armsamat talle. Karjane läheb kartmata läbi kõigest waewast, et aga leida seda, kes ära kadunud.

Rõõmu naeratus ilmub deklameeriwa neuu palgele. Pisarad särawad kallikiwidena. Ta jutustab karjatse õnnest, kes leidis oma ära kadunud talle...

Wang kambris langes kummuli maha.

Üksikkambrite ukсед lükati raginal kinni...

* * *

Warsti selgus August K. süütaus sala kuulamises. Tema wabastati. Ka omas hinges oli ta waba. Ju ammu kõlanud helid hallide müüride wahel ja pilt jälleleitud tallest näitasid temale, et tee risti juure on prii.

Jumala sepikojast.

K. L. Marley.

4.

Shweits.

Kes meie seast ei teaks küll Shweitsi, seda hiigla mägestikku, oma õhtuehas hõõguwate igaweste lumemägedega, orgudes puhkawate siniste järwedega, ning shweitslaste raskete blokkmajadega, millede katustel lamawad laisalt kiwid. On ju seda maalapikest, wist küll enam, kui ühtki teist pildistatud ja kirjeldatud.

Selles wägewas maastikus elab wäike, wahwa ja waba rahwas. Wõiflus Alpide kareda loodusega ja wõimsate naabritega on rahwa keha ja waimujõu arendamiseks palju kaasa mõjunud. 4 miljoni inimest elab selles wabariigis. Praegu räägib $\frac{2}{3}$ Saksa keelt, kuna $\frac{1}{3}$ Prantsuse ja Itaalia keeli kõnelewad. Usuliselt on üle poole rahwast ewangeeliumi usulised, kuna wäike osa katoliklased on. 8. ülikoolist on Baasel kõige wanem.

Paari tuhande aasta eest elasid siin Kelti sugu helwetslased ja räätierid. Roomlased heitsid nad oma alla. Rahwas omas Ladina keele ja Rooma kulturi. Rahwarändamisel, 406 p. K., asusid siia ka paganad —

alimanid. Üks osa pärisrahwast sattus burgunnide alla. Wara juba said need rahwad tunda siin wõõrast iket ja orjastust. Sitkelt, wäsimata on nad aga aastasadajad sõdinud iseseiswuse ja wabaduse eest. Alles 13. aastasadajal pannakse praeguse Shweitsi riigile alus, ühenduse läbi, mida omawahel löid kolm kantooni, ehk riigikest: Uri, Shwitsi ja Underwald. Aegajalt liitusid ka teised kantoonid eelmiste eeskujul sellesse ühendusse. Alles 1815. tulid wiimased. Praegune Shweits seisab 22. kantonist, wõi riigikesest koos, kellel igatüühi oma isewalitsus ja omad seadused, kuid tugewalt kooshoitakse ühisriikide walitsuses. Aru saadaw, et sarnase omapärase arenemise läbi ka usuelu igas kantonis oma moodi on arenenud ja meil wõimalik ei ole ülewaate piirides käsitada üksikuid kantoone, waid oleme sunnitud end üldjoontes pidama.

Ewang. Reformeeritud kirik on Saksa rahwa riigiosas walitsew, mis arusaadaw, kui mõtleme,

et siin suured reformaatorid Kalwin ja Zwingli elasiid ja töötasid. Wõib kül öelda, et selles kirikus, mitmel pool, usuelu wõib leida, sest on olemas usklikke õpetajaid ja töötajaid. Pannakse mõnel pool ka rõhku äratustööle. Sinine Rist töötab suurewiisilisel, sest on ta alustajad ja juhid ju siin töötanud. Walgeristi tööd on arwa. Noortemeeste seltsid töötawad tulisel maal ja linnades. Nagu mitmel pool wäljamaal, on neil ka siin tõsist usuelu mõnelgi pool. Juhatuses seisawad enamjagu uuestisündinud inimesed, kes nagu selle töö põhimõtte, uskude wahelisel alusel seisawad. Peetakse piibletunde, läbirääkimisi ja ettekandeid. Osawõtmine neist tundidest elaw. Tuleb ka tõsipõõrmisi tihti ette, iseäranis ewangeliumi nädalates, kus terwe nädal iga õhtu mõne hea äratuskõneleja poolt äratuskõnesi peetakse. Tütarlaste seltsid. Pühapäewakoolide wõrk on laialdane. Pea igal kirikul on oma waestelaste kaswatusmaja. Laulukoor on palju ja häid, nagu Shweitsi rahwas üldse suur laulurahas on. Kristl. Üliõpilasliikumine on hea ja suur. Mitmed usklikud professorid töötawad kaasa. Liberaalne wool on nõrk selles kirikus. Usklikkudega püütawad usklikud õpetajad pidada head wahakorda.

Waba kirik asutati 1845. aastal, kus 147 õpetajat rahwakirikust wälja astusid. Olid liikumise ja ärkamise ajad. Sellel kirikul on laialdane karskustöö wanade ja laste seas. Laste keskel töötab „Lootusliit“. Peetakse lastele seletawaid kõnesi, alkoholi tarwitamise kahju üle, tuues wõrdlewaid statistikaid. Tihti näidatakse ka udu-

Methodistid. Juba wara toodi siia selle kiriku põhimõtted, weel Wesley eluajal. Alles aastal 1855. asub siia Dr. Jakoby läbi kirik. Aastal 1886. oli neil juba 5000 liiget. Kuid suur ärkamine rahwa seas pani selle kiriku kiire arenemise seisma. Tekkisid mitmed teised osadused ja kogudused, mis omakord suuri laineid löid. Shweitsis on Methodisti kirikul hea kirjandus, iseäranis head ajakirjad. Ilusad on ka mõnel pool nende kiriku ehitused. Armas on õdede töö oma haigemajades ja eraraawitsustes, nagu usklikkudel halastaja õdedel iseäranis suured wõimalused on Jeesusest tunnistada. Noorsootöö on suur. Siin elawad ka meil Eestis tuntud ja lugupeetud piiskop Dr. Nuelsen ja professor Dr. Stroeter, mõlemad Methodisti kiriku suurused. Stroeter õpetab teatawasti kõige tagasitoomist Jumala juure, (Wiederbringung alles Dinge), ehk kõikide õndsaksamist. Põrgu on tema arwates kül olemas, kuid kui puhastustuli, kus iga patune oma pattudele wastawa karistuse aja wiibima peab, wiimaks aga ka Jumala juure pääse ja õndsaks saab. Wiimasena kahjatseb ka saadan, nähes oma ettewõtte nurjaminemist, palub armu ja wõetakse Jumala juure õndsusse. Nii kauge ulatusega on Kristuse lunastustöö tema arwates. Kui kõik waenlased Jumala juure tagasi toodud, annab Kristus ise end ka Jumala sisse ja on Jumal kõik-kõiges. Nii ilus ja meeldiw see lihameelele on, on ta piibli wastane õpetus, mida uueamal ajal ka meie Eesti usklikkude ringkondadesse sisse wiia püütakse kõrgema salaõpetuse näol, nagu Narwa nais-

Eiger.

Mönch.

Jungfrau.

Silberhorn.

Foto Wehrli.

Shweitsi ilusamad mäed. Pildil olew joon näitab õnnestee käiku mis Jungfrau peale wälja wiib, numbrid tähendawad jaamu.

pilte õnnetuma joomaorja sügaw õnnetumast elust. Wara juba püütakse neile joowastawate jookide tarwitamist hirmsaks teha, et neid selle eest hoida ja neist wõitlejad kaswatada rahwa koledama waenlase ja häwitaja wastu. Shweitsis juuakse mõnes maakondades wäga palju. Waba kirik paneb üldse suurt rõhku äratustööle. Ristimine on waba, kas seda lapse wõi usupõlwes teha, nii kuidas keegi Jumala ees õige leiab olewat. Enamus olla usupõlwes ristitud. Noorsootöö on suuremat jaolt korraldatud C. E. ühingutesse, kuid on ka teisi noorsoo korraldusi. Keskkooli õpilaste hulgas on armastatud ja õnnistusrikkad piiblitugemise ringid (B. K.). Mitte igal pool ei ole selles kirikus enam wärsket usuelu, waid tuimus ja ilmameel on pinda leidnud.

E w a n g. S e l t s (Evangel. Gesellschaft) asutati 1831. Tal on praegu weel suur tähtsus Shweitsi rahwa usulises elus. Õpetuses sarnastub saksa osadusliikumisele.

E w a n g. O s a d u s (Evangel. Gemeinschaft). Nimed liikmetel enamusel kirikus, muidu aga arendab oma usuelu täitsa iseseiswalt. Õhtusõmaag, ehk Issanda laud peetakse isekeskis. Walitseb tõsine meel ja pühitsus nende usklikude seas. Tähtsam nende juhtidest oli Samuel Zeller. Kuulus St. Chrischoona wendade seminar walmistab neile tööjõude. Usklik noorus on siingi koondatud C. E. seltsidesse. Selle osaduse töö on laialdane ja wäga lugupeetud rahwa poolt.

prohwet Normann ja mõni teine seda teeb. Aga kirjutud on: „nende uss ei sure ja nende tuli ei kustu.“

Nelipühi kogudusel on 2—3000 liiget. Mitte ikka ei ole neil organiseeritud kogudused, tihti lihtsalt ühemeeliste kokkutulekud, kus juures iga üks oma koguduse liikmeks jääb, kus nimekirjas warem olnud. Alustaja, õpetaja Pauli, soow oligi uut waimulikku elu woolu tuua Jumala rahwa hulka, sugugi mitte uue usukorralduse loomine. Alguses nii kõrged waimustusleigid on kustumas. Ikka enam waob ka see liikumine õpetusse, dogmasse. Järele jääb õpetus Püha Waimu ristimisest ja waimuandest, kuna selle waimu eluwäe awaldused enam ja enam kaowad. Shweitsis töötawad nad rohkem oma ette. Korraldatud noorsoo tööd ei ole.

Baptiste on 8 kogudust, 1200 liikmega. Saksa baptistidega on nad unionis. Elu on märgata. Nende keskel on hulk alliaantsmeelseid. On noorsooseltsid ja p. p. koolid.

I r w i n g i a a n i d. Ususelts, asutatud 1833. ümber shoti waimuliku Edward Irwingi poolt. Õpetuse eesotsas on Kristuse peane jälletulemine. Ta wiibib, sest, et ta kogudus teda nii ei oota, ega sarnases olekus pole kui peaks olema. On tarwis tagasi tulla esimese apostlite aja juure. Pea langemine seisab apostlite aegiste ametite mahajätmises. Waliti 12 apostlit, prohwetid, ewangelistid ja karjatsed. Apostlite walimine sündis ilmutuste

teel prohweite suu läbi, kus juures mõnda iseäraliku ette tuli. Maakera jaotati 12 apostli wahel ära ja nii algas waimustatud maailma misjon, wiimase ülesandega enne Kristuse jälletulemist. Alguses tulid ka „wõõra keele rääkimised“ ette. Rahwakirik oli Paabel, millest tarwis põgeneda. Öhtusöömaaeg on mingi Rooma-katoliku kiriku ohwri taolist talitust. Ammu on esimene waimustus raugenud ja ilmameel maad wõtnud. Uuestisündimine on harwa. Alguses oli neil suur poolehoid haridlaste seas. Praegu on nende liikmete arv Euroopas umbes 100.000. Pärast esimeste walitud apostlite surma lagunes see ususelts kaheks, ühed walisid uued apostlid, kuna teised arwamisele jäid, et need surnud 12 apostelt wiimased olid ja Kristus nüüd pea tulla. Kaswu neil ei ole Shweitsis. Töötawad tagasi-tõmmatult.

Darbystid on siin mitmel pool. Elu on mitmelpool eeskujulik, tõsine.

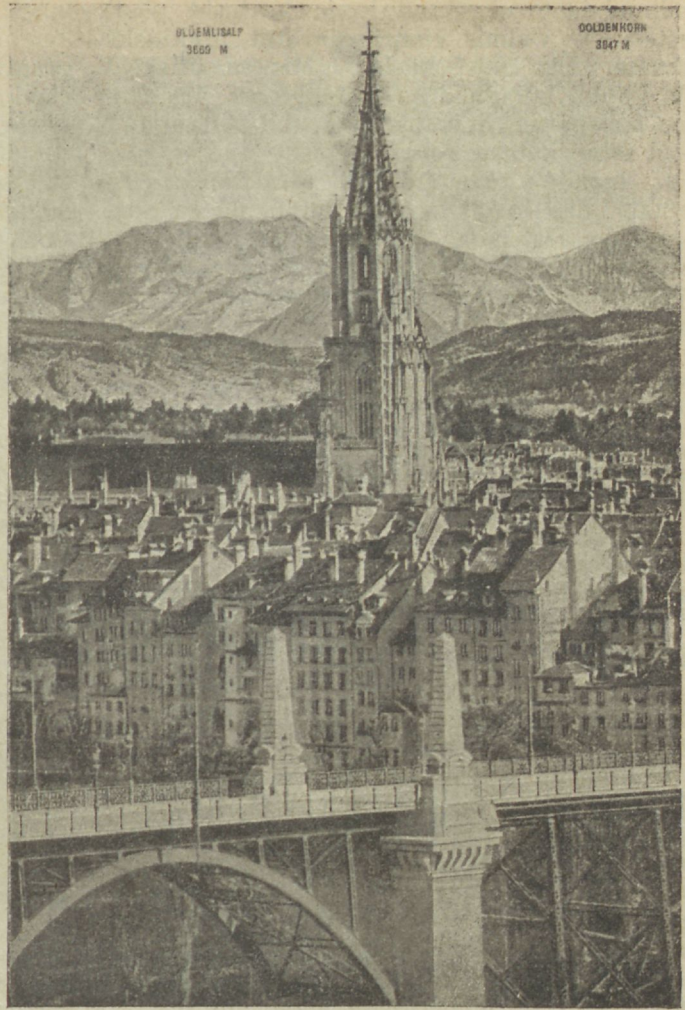
Päästearmeel on ka mitmel pool töökohad.

Adwendistid awaldawad agarat tegevust. Traktaadiselts töötab suurewiisiliselt. Imelik missugune tõukejõud käsumeel olla wõib.

Mormoonisid on pisut. Neist tulewikus pikemalt.

Prantsuse ja Itaalia keeli rääkiwais Shweitsis osades on walitsew mõnel pool Rooma-Katoliku kirik. Siin on ka esitatud Reformeeritud, Lutheri, Inglise, Presbyteriaani ja Methodisti kirikud. Mõnel neis kirikus asub ka C. E. Siingi töötab Euroopa C. E. liidu sekretäär õpetaja Sauvin, kes ka meiegi liiduga peab kirjawahetust.

Alliantismõte on Shweitsis laialdaselt läbi lõõnud. Walitseb uskude wahel sõbralik ja wennalik salliwus ja läbikäimine.

Shweitsi pealinna Berni waade.

Üleskutse usule ehk Kui palju on sul oma peremehele wõlgu?

Egiptuse misjonäär A. Liblik.

(Järg).

VI. Henry Martini — Araabia misjonäär.

Wiissada aastat möödusid Raimond Lullist, siis saatis Jumal ühe teise oma sulase Henry Martini sõjawäljale, kes ühtlasi õpetatud mees ja püha modern misjonäär oli. 1806-al aastal, kui ta oma õppimise ülikoolis oli lõpetanud, läks ta Indiamaale, nende pimedate rahwaste hulka, omas hinges palawat igatsust kandes, et nüüd — „Jumala auks ja hingede kasuks oma elu altarile pannes — ära põleda.“

Ta uuris nende keelt ja pani uue Testamendi nende keele ümber ja igatses Araabia maale reisida, et ka neile Jumala sõna wiia. Ta kirjutas oma päewaraamatusse järgmised sõnad: Kui Jumal mind elus hoiab, siis on see ainult

selleks otstarbeks, et ma tõlgin Araabias testamendi Araabia keele. Sinna ma tahan warjule jääda, kuni ma selle raamatuga sealt wälja tulen.

Kui ta oma Persia keele tõlkimisega lõpule oli jõudnud, läks ta Shahi jutule oma raamatut ettepanna. Umbes kaks tundi kestis äge läbirääkimine tema ja ta wastase wahel, kes kaheksa mehena tema wahel waidlesid. Nende wisiir ütles wiimaks: kõige parem asi oleks, kui sina ütleksid: — ei ole muud Jumalat, kui Allah — ja Muhamed tema prohwet! Tema ütles, jah, ei ole muud Jumalat, kui Jumal ja Jeesus on Jumala Poeg! Niipea, kui nad seda kuulsid, karjusid nad wihaselt: Jumal ei ole

sündinud ja ta ei sünnita! ja karjusid püsti tõustes, — walmis Henri Martini tükkideks kiskuma. Üks neist küsis: „Mis sa ütleksid selle kohta, kui meie su keele suus ärapäõl-tame sellepärast, et sa oled Jumalat teotanud?“ Keegi teine katsus tema wastast wähe waigista-tada, temale kaastundmüst awaldades. Ta raamat, mida ta oli lootnud kuningale esitada, oli nende ees laual ja kartes, et nad selle puruks kisuwad, läks Martini nende wahelt läbi, et seda ära warjata. Ta pani selle oma kaenla alla riidesse mähkides. Kõik waatasid waitolles pealt ja ükski ei julgenud oma kätt tema ega ta raamatu külge panna.

Nõnda läks ta, — üksik wõõras wõõral maal — nende seast wäja, et seda päewa palawa käes ja mustuses läbi elada, ja mis süü oli talle arwatud? Mis ülekohut oli ta teinud? Palwes oma Jumala ees leidis ta rahu ja waikust, teades et ta oma Jeesuse pärast ärapäõlgamist kannatas.

Aga tema elu ja tunnistus ei olnud siiski wiljata. Wähemalt ühest hingest loeme meie, et ta tõe wastu wõttis, ja Martini ise ütles, et kui ta ka ühte ainust muhameedlast ei näeks pöörwat, wõib olla; et Jumal tema kannatust ja pikkameelt oodates, tulewikus teiste misjonääride heaks tarwitab — ja ta jäi edasi ootama ja edasi kannatama! — Igaweses ajas ainult näeme meie täiesti ja mõistame, kui wägewasti selle mehē elu ja surm teiste peale mõjus, kes üksinda reisis, üksinda palwes wõitles, üksinda kannatas, üksinda oma haigewoodil ja surmaski meelt ära heitmata ja kindlalt edasi uskus ja lootis, ning oma elu lõpetas hingesid surmani armastades. 1812 aastal 16. okt. andis ta oma hinge oma Looja ja Päästja kätte tagasi — lõikuse päewa oodates — ja temale on sellest ajast suur hulk järelkäijaid olnud, kes oma elu ei ole mikski arwanud hingi otsides.

Tõesti, Aafrika maa on kõige suurem ja pimedam maa, aga maa, kelle heaks niisugused aulised hinged on surma läinud, et wõi otsani pimedusse jääda. Kõige kõwemaist ja kaljulisemaist põldudest meie kuuleme wiimaks

ometi rõõmsaid lõikuse teateid. Keegi usklik Jumala sulane kirjutab kesk Londonist: „telegraafi traadid wõiwad katki lõigatud saada, raudteed wõiwad üles kistud saada, Inglis walitsus wõib otsa saada, kirjutajad, saadikud, soldatid ja korraalalhooidjad wõiwad ära saadetud saada ja maa wõib jäetud saada niisamasuguseks, nagu ta ennegi oli? Ei, kunagi mitte! See on wõimatu. Siin on mehi olemas, kes Muhamēdi usust on wälja tulnud, kes oma usku Jeesusesse Kristusesse ristimises on tunnistanud, kes rõõmuga kõik oma maapealse wara on kaotanud ja kes isegi walmis on Kristuse pärast surma minema. Siin on perekondi olemas, kes enne olid muhameedlased, aga nüüd ristiinimesteks on saanud. Kelle majad kui Jumala templid on, kus Jeesust Kristust kummardatakse tões ja waimus, need on wiljad, mis ei wõi ära kaduda, waid mis kui kaljud tõe tunnistust annawad, ja kuigi need elud surmas peaksid ohwerdatama tõtt tunnistades, siis tärkab neist surmapandud seemneist uus elu üles, mille läbi need pimedad maad sünniwad uuesti ja tunnawad elu ning tõtt.“

Jumal on meile neil päiwil imelikke asju üles näitamas ja oma risti wäge ilmutamas, ja mida mainitud Jumala sulane usus kirjutab, tohime meie oma silmaga näha. Hinged päästetakse ning ristitakse Püha waimuga ja meie wõime rõõmuga kõrwal seista ja tunnistada, et Apostlite teod oma 28 peatükiga mitte lõpule pole tulnud. Jumala Waim on weel täna päewgi tööil, hingi pimedusest wälja tuues ja nõrkadest loomustest ime tugewaid tehes, kes kartmata kohtutē ja ülemate ees tõe tunnistust annawad — oma elu kätel kandes. Nad ei ole päewal ega öösel julged, et nende endised kaaslased neid ära ei tapa ehk paljaks ei rööwi, — ja kui neile üks ehk teine niisugnstest asjadesst juhtub, siis nad lähewad hõisates niisugustest kannatustest läbi, neid millekski arwates. Sellepärast, kes neid on enne armastanud ja oma werega päästnud. Wend, öde — kas niisugused hinged ei ole Sinu armastuse abi ja usupalwe wäärt? Mis oled Sina nende heaks teinud? Pane tähele, et sa oma wõla ära tasud, enne kui liig hilja on! (Järgneb.)

Lein sügisöös.

Kui pisar silmas, hinges salasooiwid,
Ma tahaks olla kallil kodumaal!
Kus lõppend kõik, kus jäänud waen ja leinad,
Kus haawu ei löö kadeduse nool.

Ka sügisloodus nutab tormi haawus,
Sa kuuled leina lehte kahinas. . .

Kuis wõin siis waiki ma, kui wõõrsil wangis
Ma ootan priiust jäädwes kewades.

Siit otsid asjata, siin jäänawat ei ole,
Ei õitse lilled sügisel a'al.

Siin pole aset, pole ruumi sulle,
Ei tunta sind — jääd wõõraks wõõral maal.

Kus elumured nagu õudsed pilwed
Su õnne päikse tihti warjawad;
Sa püüad rahu, seal on riid ja tülid,
Kus lõppend sõprus, katkend sidemed.

Sest ihkan koju ja ei taha jääda
Siin, kus on waen ja walurikas maa.
Kus ma ei mõista muud, kui tihti hüüda:

— Mil olen seal, kus kõik on täielik — ka ma?
M. Krimm.

Seated.

C. E. edenemine Ungaris. „Noorte Elus“ Nr. 3 ilmus lühike kirjeldus Budapesti tublidest C. E.-lastest, kutigigi kõige esimesed edasitõttajad C. E. teerajal kahtlemata meile Budapesti wennad ja õed on, ei jää ka teised Ungari ühingud neist palju taha. Omaft lewadijest külastäigust Ungaris, kirjutab Dr. Clark „C. E. World'ile“ kuidas ta pea igalpool ja küllades, kus ta käis C. E.-laste elust ja tööst midagi uut ja imelift wõis näha. Mõnel pool olid Edasipüüdjad oma ilalpeetawate laste warjupaikade ja nende samaste heategevate asutuste hoonedki suuremalt jaolt oma käega ülles ehitanud. Kuid weel tähelepanu wäärilistem on nende elu teine, — waimline külg. Nad elawad sügawat pühituset ja palwe elu. Nende feltimajad on neile tõsteteks waimlise jõu ja wara aitadeks. Budapesti „Petaania'st“, kirjutab Dr. Clark „Siin nad saadawad enama jao omaft wabast ajast üksmeelses palwes ja looswiibimises mööda ja siit nad lähewad uue jõu ja wärsustega oma mitmetelisele tööle laiali“. Ühest terwest linnast kirjutab Dr. Clark — „ma nägin kuidas 40 C. E.-last järgimööda omad palwed Jeesuse ette kandfid ja illejäänud 40 oleks kahtlemata sedafama teinud, poleks mul nii wähe aega olnud. Igal tihel oli, kas wõi lühike lause oma „Päättjale öelda“. Niisugune üksmeele ja palwe õhkkond tuleb sellest, et liikmeteks ainult tätelift „Kristuse omi wastuwõtaksfe.“

Budapesti „Petaania“ ühingust wõib öelda, et see küll üks tõsine „Kristuses edasipüüdw“ ühing on. Praegu on juba ühingul 42 piihapäewa kooli ja 17 toimkonda, ta peab 2 reiffekretääri ülal, ning seal on edukaid samme tehtud sanatooriumi, waestelaste kodu ja waimuliku kooli asutamiseks.

Lätimaalt. Esimese „C. E.“ ühingu kutsus Lätimaal ellu Lätti Ewangeeliumi Selts, mille president niüid juba kolmat aastat wend Bahge. Enamlased ajasid küll kord selle esimese „C. E.“ ühingu laiali, aga wabaduse kiired lasid teda uuesti ürgata ja ta töötab praegu 22 liikmega tulsift, — Jssanda nime kuulutades. Riias on peale selle ühingu weel üks Lätti ja kolm Saksia ühingu, Siibawis üks Lätti ja üks Saksia ühing jne.

Kokku Lätimaal — 7 Lätti ja 5 Saksia ühingu. Lähemal ajal loodetakse ülemaaline liit luua, kus mõlemast rahwuseft ühingud saaks ühes töötama.
„C. E. B.“

Brafiiliaft kuuleme kuidas keegi misjonäär Vandes 6 aasta eest siin misjoni tööd alustas. Wahepeal on ta koguduse 25—30 wanema liikmega kogunud. On olemas lena piihapäewakool ja C. E. noorfoo ühing 40 liikmega. Noored jagawad traktaate ja piiblitasft, ning käiwad wange karistusmajades waatamas ja neile Kristuse lunastawat wäge pakkumas. Raamatukogu asutamiseks on nad 100 dollarit, üle 30.000 Enf. kokkupanud, niisama koguwad nad ka raha ühe palwemaja ehitamiseks. Nii awal dab see misjoni noorfoo ühing oma tegawat armastust. 27. aug. — 3. sep. oli San Paulo's Lõuna-Ameerika riikide C. E.-laste konwarents.

Bolitiwias asutati esimene C. E. noorte ühing 15 liikmega. See on üks wiimastest riikidest maailmas, kes selle noorfoo liikumisele oma üffed on awand.

Argentiinias töötawad ka meie noored wennad ja õed. Wiimasel ajal on sealsete katoliiklaste hulgas rohkem pöörmist ettetulnud.

Ühes sukruistanduses keset maad tekkis noorte palwering. Rõõmustaw ja ilendaw on, end ühendatud tunda meie wendadega ja õdedega seal, kangel Lõuna-Ameerikas, kes oma sukrupilliroo wahel, põlweid meiega ühtlast nõtkutawad maailma õnnistegija, meie suure Jssanda ette.

Poolas on niüid 109 C. E. ühingu. Dr. Clarki wiibimine nende seas on suureks õnnistuseks olnud.

Esimene noorfoo ewangeeliumi nädal Siibawis. Nii loeme „Die Jugendhilffest“: Esimest korda peeti Siibawis, arwatawasti terwes Lätis, üks äratus ehk kutsufoosolekute seerija, eraldi noortele. See oli kõigele midagi uut.

„Wõitlus noorfoo pärast“ oli esimese õhtu kõnede peamõte, kuna terve see kutsufoosolekute rida järgmise peamõte all seisis: „Moodne noorfooliikumine Jumala tõe walguses“. Järgmine õhtu kõneles jutlustaja Luz Riiaft, kes wäljaehitud Jumaliku armastuse ja tulega. Ühendatud palwete ja lauludega „tungiti otse peale“. Kooosolekuid kaunistasid noorte laulu ja mänguoorid. Noored olid agaralt ja kõige armastusega tegewad. Suur oli rõõm kui esimene tiitarlaps üles astus ja liigutawalt ütles: „Niüid olen ma maailmale selja pööranud, liig tihsti ju pettis ta mind“. Kuidas kaswatas see meie usku kui nägime noori mehi risti alla tulewat, sest meie illem palwe oli: „Jssand päästa noormehe!“

Selle ewangelisatsoonile järgnes C. E. ilma liidu 41 aasta-päewa pidulift mälestamine.

„Noorfoo ühing Pabelis“ oli meie õhtune kõne aine, mis suurt mõju noorte peale awal das.

Kõrgustipp oli kui noored oma mänguooriga kaasalaufid kutsu laulu: „Niüid kutsume teid kõike weel, kõike weel, me noorte keskele, me noorfoo riihmasfe!“

Oma juhatajate imber end loondes, kutsufoo kergel hoides laulid weel oma ühingu laulu. Jssand ise õnnistagu ja hoitku küllwatud seemet. Nii palju „Jugendhilffest“. Meie omalt poolt soowime rohket piiba tuld ja wäsimata truudust meie noorte wendade ja õbedele Lätis!

Kolmapäew 27. sept. sõitfid õed Ilse Laas ja Berta Bogel Saksamaale, kooli. Laas — Malhesse. Bogel — Weingerodesse. Saatmas olid mõned noored. Rahjuks kujunes asjaolu nii, et õde Laas ei saanud enam, tutwustus ringreise kodumaal teha.

Saksamaale jääb ta umbes aastaks otja. Jäägu meie siidamlilikus mureks, palwes Jssanda etti kanda, et Tema õe õppimist wõiks õnnistada ja et ta pärast poole ka teda paljudele kasuks wõiks tarwitada.

Warem lahkus ka õde Ewa Bithner, kes Inglismaale õppima läks, et end Egiptuse misjoni wastu ettewalmitada — olgu temagi meie palwe ringis alati.

Gesti Usklikkude Misjoni Ühendus

kawatseb 9—12 nowembrini Tallinnas „Siniise Kristi“ Seltsi ruumes, Luisenthali tänawal, ärapidada wabamõtteliste kuulutajate wendade lühikeft kursust.

Noored wennad — kel aega ja huwi, wõtke kursuseft osa.

Mõndasugust.

Paar lahket sõna. Sankey, kuulus Moody kaastöölina ja soololaulja, kellest meil Gestikeelseski mitu imeilusat õnatumdelift laulu, käinud korra ühes mustlaste laagris Jumala sõna kuulutamasa. Ja laulis mõned laulud Jeesuseft. Kurwana astus ta wantrile, sest temale näis, kui ei oleks kuulutatud sõna mustlaste siidames maad leidnud. Wantrile istudes filmas ta üht mustlaste poisikeft, kes seal kitiwarwul seisis, ning temale kütt Jumalaga jätmiseks ulatada tahtis. Sankey kumardas üle wantri ääre, pani oma käe pofti pea peale ja ütles: „Jeesus armastab sind, tema tehku sinust oma töö-

tegi“. See poisikene on niüid terwes ilmas tuntud äratus-kõnemes Gipson Smith. Kord rääkis Smith Chikagos selle oma lapsepõlwe siidmuseft. Sankey juhtus ka kuuljate hulgas olewat. Ta sai nii wäga rõõmsaks, et astus kõnetoolile ja tõmbas Smithi liigutatult oma kaenla. See oli paari lahke sõna wili. Oled ja ka juba sarnast seemet küllwanud?

Järelemõtle miseks wanematele. Üks surija noormees ütles kord oma woodi kõrwal istuwale isale: „Ssa, ma tean, niüid suren ja lähen igawesti hukka. Kui olen surnud, siis siis mata mind tee ääre, mis wiib hobuse kopli. Kui sammud

koopl iga päew hobuste järele ja lähed mu kiingast mööda, siis ära ial unusta, et seal puhkab hauas su õnnetu, igawese hufatusse läinud poeg, kes ial ei kuulnud sinu suust üht lahket troostisõna, ial üht hea nõu, ei ainuusti palwet. Ial ei ole ja mulle rääkinud Jumalast, ial mu hingedõnnistuse järele pärinud". Need on pörutawad sõnad, mis ial on rääkinud lapse suu oma wanemate wastu. Kallis isa ja ema, mis teed näitad ja oma lapsele? Mis ütlewad su lapsed lapsed kord sinust?

Tüür on murdunud. Ei saa palwe elu hooletusse jätta, ilma et terwe elu wale sihi ei wõttaks.

Ühel päewal jäi suur reisirijate laew keset merd seisma ja noor naisterahwas-reisija läks kapteni juure ja küsis: „On midagi juhtunud?“ „Tüür on murdunud“. „Noh, see ei ole suur wiga, ükski ei wõi seda näha“ wastas naisterahwas.

Esimine tund wõib teie wale siht peidetud olla, kuid teie elu ilmutab seda peagi.

Wiletsuse õnnistus. Noorele ksilile paneb aednik kibuwitsad, et ta ei tallataks maha ega söödaiks ära; nõnda paneb Jumal siidamesse noorele ksilile warjaja wiletsuse kibuwitsa pöösastika. — See käsi, mis meid walusalt rõhub, hoiab meist ühtlast ka õndsastikult kinni.

Üks õõ Jeesusele. Oli Medafis, Haiderabadi walitlus-konnas Indias. Preili Dr. Harris oli praegu oma haige teenistusest koju tulnud, wäsinud ja nõrkenud. Seal kanti pealiku poeg naabrikilast hoowi. Tema oli ära kihwtititud. Naisarst nägi, et ühtegi päästmise lootust ei ole. Ja siiski walwas ta õõ läbi kannataja juures. Isa ja teised sugulased, kes niisamati terwe õõ sinna jäid, panid teda tähele ja wõrdlesid paganat, kes neilt poja oli ära riisunud ja ristiusu armastust, kes elu päästa tahtis. Ja kuue kuu jookul oli see terwe suur perekond ja sugulased seal ksilas ristitud. Warsti

ehitati sinna kibel ja kool ja nüüd on selle pealiku perekonnas kaksteistkümmend nais-ewangelisti. Kõik see õnnistus tuli ühest ainsast õõst, mis Jeesule oli pühitsetud. „L. p.“

Noor kannataja. Kord läks noor 10-ne aastane neegri poisj koosolekule, kus Jumalafõna kuulutati, et ewangeeliumi kuulata. Jumal õnnistas sõna, mis ta kuulis, ja wäike neeger pööras Isjanda poole ja hakkas kõigest siidamest õnnistegijat armastama. Kui tema peremees, kes jutlustajat wihtas, seda sai teada, keelas tema poisjle ära koosolekul käimise wõlde: „Kui sa ei kuula, siis peffetakse sind piitfaga senni kui sa sured.“ — See ähwardus mõjus wäikese orja peale wäga kurwastawalt. Poisj teadis, et peremees oma ähwardust täidab, kui ta tema sõna ei kuule. Aga neid kallid sõnu, mis koosolekul õnnistegija halastusest räägiti, ei wõinud tema ka kuulmata jätta. — Oma kurbuses pööras poisj Jumala poole abi paludes. Pärast seda läks ta jälle koosolekule, et kuulda magusaid sõnu igaweseft elust. Tagast tulles kufjus peremees tema oma juure, puistas teda sõimu sõnadega üle ja käskis anda piitfaga 25 hoop. Karistuse ajal küsis tema poisj käest pilkawalt: „Mis wõib sinu Kristus nüüd sulle teha?“ „Tema aitab mulle karistust kannatlikult kanda“ — wastas waene poisj. Andke talle weel 25 hoop! Kifendas tige peremees, ja löökide ajal küsis jälle: „Noh, mis wõib nüüd sinu Kristus sulle teha?“ „Tema äratab minu hinges igawese õnnistuse lootuse.“ — wastas noor ori. „Weel 25!“ kifendas see timukas omas metfikus tigeufes, kes oma surtja ohwri rasteid oigamisi kuuldes weel kord oma kifimist kordas: „Mis wõib nüüd Kristus sinule teha?“ — Noor kannataja kogus oma wiimist jõudu ja wastas tafaselt: „Ta õpetab mind kunni wiimase hinge tõmbufeni sinu eest paluma,“ nende sõnadega heitis ta hinge.

Луч истины-ст Joh. 8.

Toimetuse aadress: Miska t. 5—6, Tallinn.

Siit walu ja pisarikkast ilmast tohtis astuda meie ühingu alustaja, wend

Heinrich Medelmann

7. septembri hommikul, igawesse kodusse.

Rõõmsa jällenagemiseni, kuni teretame seal!
Tallinna S. R. C. E.-lased.

Seen igasuguseid kellasfepa töid.

Tellimisi wõib äraanda: Tallinn, Narwa mnt. 41—3, ehk „Seltfimehe“ kasjapidajale, wõi Willardi tän. 3—10.

Terwitades wend **G. Henry.**

Wastutaw toimetaja: R. L. Marley.

Toimetus: Jaan Peipman, Woldemar Rakles, Peeter Sink, Ernst Ader, Johannes Peipmann, Harald Dahl ja Hendrik Luttar.
Wäljaandja: Eesti Noorte Üsklittude C. E. liit. A.-S. „Ühiselu“ trükk, Tallinn, Lai uul. 5.

Sind 15 marka.